

Yargıtay 6. HD E.2025/2439 K.2026/1764 (29.04.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

6. Hukuk Dairesi 2025/2439 E. , 2026/1764 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 45. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/1852 E., 2025/604 K.

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul 3. Asliye Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2020/664 E., 2024/272 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekilince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; ... Katılım Bankası Anonim Şirketi'nin iflası üzerine tasfiye işlemlerinin İstanbul 1. İflas Dairesi'nin 2017/14 sayılı dosyası üzerinden yürütüldüğünü, müflis bankanın faaliyet döneminde sukuk işlemleri kapsamında yurt dışında ihraç edilen ve banka kayıtlarında ...of New York Mellon'ın müşteri olarak görüldüğü 4.350.000,00 USD nominal değerli Eurobondların dava dışı ... Sicav PLC tarafından satın alındığını, davacının söz konusu Eurobondlardan 4.150.000,00 USD nominal değerli kısmın 01.11.2018 tarihinde ... Sicav PLC'den ... Yönetim A.Ş'ye, ardından 07.02.2019 tarihinde müvekkili ... Varlık Yönetim A.Ş'ye devredildiğini; bu nedenle alacağa halefiyet yoluyla müvekkilinin hak kazandığını, ... Sicav PLC tarafından iflas masasına yapılan alacak kayıt başvurusunun reddedilmesi üzerine işbu davanın açıldığını, söz konusu reddin hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek; bankanın iflas tarihi olan 16.11.2017 itibarıyla işlemiş faiziyle birlikte toplam 16.336.190,75 TL karşılığı bulunan 4.150.000,00 USD nominal değerli Eurobond alacağının iflas masasına kayıt ve kabulüne karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; davacının iflas masasına yapılan ... numaralı alacak kayıt başvurusunun sahibi olan ... Sicav PLC'nin halefi olduğunu ileri sürmesine rağmen farklı bir tüzel kişi olması nedeniyle aktif husumet ehliyetinin bulunmadığını, aynı Eurobond ihracına ilişkin olarak daha önce ...of New York Mellon (Luxembourg) SA tarafından ... numaralı başvurunun yapıldığını ve müflis banka bakımından muhatabın bu kuruluş olduğunu, ayrıca söz konusu sertifikaların katkı sermayeye dahil edilebilir nitelikte ikincil (tier 2) sermaye benzeri borçlanma aracı olması nedeniyle iflas masasına kaydedilemeyeceğini, bu tür alacakların ancak diğer tüm alacaklar ödendikten sonra ve bakiye kalması hâlinde ödenebileceğini, dolayısıyla ... Katılım Bankası A.Ş. iflas masasına kayıt talebinin hukuken mümkün olmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile somut olayda eurobonda (menkul kıymete) bağlı olarak hakkı elinde bulunduran, bu bağlamda maddi hak ile ilgili olan davacının genel usul prensiplerine göre aktif husumet ehliyetini haiz olduğu, diğer yandan izahnamede açık olarak bir yatırımcının ... Asya'ya dava açabilmesinin şartı olarak delegenin (temsilci) yükümlü olduğu makul süre içinde dava açmaması, talepte

bulunmaması ve "Bu kusur devam ederse yetkilidir" ifadesinin mevcut olması, izahnamenin düzenlemelerinin, usul prensiplerine göre özel mahiyette olması, maddi hak sahibi olanların ... Asya'ya doğrudan dava açamayacağını tanzim etmiş olması ve bu bağlamda ...Of New York SA'nın ... numaralı alacak kayıt talebinde bulunarak bedelin kendisine ödenmesini talep ettiğinden davacının aktif husumet ehliyetinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde:

- a. Dava konusu Eurobondların 4.150.000,00 USD nominal bedelli kısmı, Horizon şirketi ile ... Yönetim A.Ş. arasındaki anlaşmaya istinaden 01.11.2018 tarihinde ... Yönetim A.Ş'ye, daha sonra 07.02.2019 tarihinde de tüm hak ve vekaleti ile birlikte müvekkili ... Varlık Yönetim A.Ş'ye geçtiğini, söz konusu Sertifikalar halihazırda müvekkili Şirketin mülkiyetinde bulunduğundan, malik sıfatıyla aktif husumeti olduğunu,
- b. ...Of New York Mellon (Luxembourg) SA'nın sadece aracı kurum olup, söz konusu Kira Sertifikalarının ihraççılara dağıtımında rol aldığını, asıl hak sahibinin ise halihazırda bunları elinde bulunduran malikler olduğunu,
- c. Taraf sıfatının maddi hukuk kurallarına göre belirlenmesi gerektiği, Yasa ve Yargıtay İçtihatları gereği müvekkilinin, alacak kayıt talebinin reddi nedeniyle maddi anlamda "zarar gören" ve işbu davayı açmakta hukuki yararı bulunan kişi konumunda olduğunu,
- d. İzahnamelerin, ihraççı kurumun idari sorumluluğunu düzenlediklerini, yatırımcının hak arama özgürlüğünü kısıtlayacaklarını,
- e. ...of New York SA'nın ... numaralı alacak kayıt talebinde bulunması nedeniyle, izahnamenin 12.8 maddesinde yatırımcının doğrudan Banka Asya'ya karşı dava açması imkanını ortaya çıkaran "... Ancak delege yükümlü olduğu makul süre içinde bunu yapmaz ve kusur devam ederse yetkilidir." ihtimalinin ortadan kalktığı, bu nedenle aktif husumet ehliyetinden söz edilemeyeceği yönündeki hükmün kabulünün mümkün olmadığını, söz konusu alacak kayıt talebi ile masaya kaydı istenen alacağın tamamının, iflas idaresi tarafından reddedildiğini, İstinaf mahkemesi kararında, söz konusu red kararına karşı, aracı kuruluş ...Of New York Mellon tarafından dava açıldığı belirtilmişse de, bu davanın yargı yolu yokluğu nedeniyle reddedildiği ve sonrasında da takip edilmediğinin belirlendiğini,
- f. İzahnamenin 12.8. maddesinde menkul kıymet sahiplerinin Bank Asya'ya doğrudan dava açamayacağı belirtilmişse de; Bankasya'nın sonradan müflis konumuna gelmesi nedeniyle, tasfiye işlemlerinin yürütüldüğü "iflas dosyasına alacak kayıt talebinde bulunmak" ve bu doğrultuda "müflisin iflas idaresine karşı kayıt kabul davası açmak" bu madde kapsamında değerlendirilemeyeceğini beyan etmektedir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, sıra cetveline kayıt kabul istemine ilişkindir.

Eldeki davada, iflas masasına alacak kayıt başvurusu dava dışı ... Sicav PLC vekili tarafından yapılmış; ancak söz konusu başvuru, "müflis bankadan herhangi bir alacağın bulunmadığı ve talebin sermaye benzeri kredi niteliğinde olduğu" gerekçesiyle iflas idaresince

reddedilmiştir.

Davacı taraf ise, dava dışı ... Sicav PLC tarafından yapılan alacak kayıt başvurusuna ilişkin olarak iflas idaresince henüz karar verilmediği dönemde, dava konusu Eurobondların 4.150.000,00 USD nominal değerli kısmının, ... Sicav PLC ile ... Yönetim A.Ş. arasında yapılan anlaşma uyarınca 01.11.2018 tarihinde ... Yönetim A.Ş'ye devredildiğini; akabinde 07.02.2019 tarihinde bu alacakların ... Yönetim A.Ş. tarafından davacıye temlik edildiğini beyan ederek, XS 0...2 kod numaralı 4.150.000,00 USD nominal değerli Eurobondların mülkiyetinin davacı şirkete geçtiğini belirterek, iflas masasına kayıt talebinde bulunma hakkının kendisine ait olduğu iddiasıyla eldeki davayı açmıştır.

Öte yandan, davalı vekilinin beyanları ve dosya kapsamına sunulan belgelerden; dava konusu alacakla ilgili olarak daha önce temsilci sıfatını haiz... Trustee Services Limited vekili tarafından 06.02.2018 tarihinde 2293 kayıt numarası ile iflas masasına başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Bu başvurunun iflas idaresince reddedilmesi üzerine kayıt kabul istemiyle İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'nde dava açılmış; ancak anılan mahkemenin 18.07.2019 tarihli, 2015/591 Esas ve 2019/644 Karar sayılı ilamı ile uyuşmazlık bakımından idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmiştir.

Bu karara karşı yapılan istinaf başvurusu İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi'nin 12.03.2020 tarihli, 2020/322 Esas ve 2020/696 Karar sayılı ilamı ile esastan reddedilmiş; devamında yapılan temyiz başvurusu da Yargıtay (Kapatılan) 23. Hukuk Dairesi'nin 10.12.2020 tarihli, 2020/1128 Esas ve 2020/4205 Karar sayılı ilamı ile reddedilerek karar kesinleşmiştir.

Dava konusu alacağın içinde bulunduğu kira sertifikalarına ilişkin olarak yayımlanan "2023'te Vadesi Gelen 250.000.000,00 ABD Doları Sabit Oranlı Tier 2 Sertifikaları" başlıklı 26.03.2013 tarihli İzahname'nin 12.8. maddesinde ise; sertifika sahiplerinin, temsilci sıfatını haiz delegenin makul süre içerisinde gerekli işlemleri yapmaması ve bu ihmalin devam etmesi hâli dışında doğrudan dava açma yetkisinin bulunmadığı; ayrıca sertifika sahiplerinin ihraççıya, müteveli heyetine, Bank Asya'ya veya diğer herhangi bir tarafa karşı doğrudan tasarruf işlemleri tesis ettirme haklarının olmadığı, bu kişilere karşı ileri sürülebilecek hakların işlem belgeleri kapsamında yükümlülüklerin yerine getirilmesini talep etmekle sınırlı bulunduğu düzenlenmiştir.

Somut olayda, mahkemece davanın anılan izahname hükmünün 12.8. maddesine dayanılarak reddine karar verilmiş ise de, temsilci sıfatını haiz ...of New York Mellon tarafından daha önce iflas masasına alacak kayıt başvurusunda bulunulduğu ve başvurunun reddi üzerine dava açıldığı anlaşılmaktadır. Ancak söz konusu davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddedilmiş olmasından sonra temsilci tarafından idari yargı yerinde yeniden dava açılıp açılmadığı hususu mahkemece araştırılmamıştır.

Oysa izahname hükmü uyarınca sertifika sahiplerinin doğrudan dava açabilmeleri, temsilcinin gerekli işlemleri makul süre içerisinde yerine getirmemesi ve bu durumun devam etmesi şartına bağlıdır. Bu nedenle, temsilcinin söz konusu yükümlülüğünü yerine getirip getirmediğinin belirlenmesi, davacının doğrudan dava açma hakkının ve dolayısıyla aktif husumet ehliyetinin bulunup bulunmadığının tespiti bakımından zorunludur.

Bu itibarla mahkemece yapılması gereken iş; temsilci tarafından idari yargı yerinde yeni bir dava açılıp açılmadığının taraf beyanları da alınarak araştırılması, temsilcinin izahname kapsamında öngörülen yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin tespit edilmesi ve buna bağlı olarak davacının aktif husumet ehliyetinin bulunup bulunmadığının değerlendirilerek, sonucuna göre karar verilmesinden ibarettir.

Eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiş olup kararın bu nedenlerle bozulması gerekmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,
2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,29.04.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.